

Sredstvo za varčenje so praktične

MAGGI JEVE kocke

za 5 h

za 1/4 litra

najokusnejše goveje juhe.

Ime **MAGGI** jamči za skrbno
pripravo in izvrstno kakovost.

391

Novice.

Smrtna sodba proti Jezusu. V neki stari kapelici v Caserti pri Neapelju se nahaja kamnita plošča, ki prinaša v hebrejskem jeziku in s starohebrejskimi črkami smrtno obošdro, ki je bila izdana proti Jezusu. Sodba se glasi v slovenščini tako-le: „— Tukaj je sodba, ki jo je izdal zapovednik v Galileji Poncij Pilat proti Jezusu iz Nacareta, da mora na križu umreti: V 17. letu vladanja cesarja Tiberija, na 25. dne meseča marca, ko sta bila Ananas in Kajfas velika duhovnika Gospodova, obošdil je zapovednik Poncij Pilat Jezusa, da mora med dvema zločincoma smrt na križu storiti. Iz izpovedb prič, ki so se pregledale in kot resnične izpolnale, sledi dokaz, da je Jezus zapeljivec ljudstva, upornik in zasramovalec postave. Imenoval se je sam za sina živega Boga in za kralja države Izrael; slovensko je vstopil v tempelj, od ljudstva z veseljem in s palmami pozdravljen. Poncij Pilat zapove vseled tega centuriu Kvirlu Cornelius, da pelje Jezusa na mesto obošdro, in prepove vsakomur, da bi Jezusa oprostil ali njegovo smrt zabranil. Kot priče, ki so to sodbo podpisale, se imenuje: Danijel Robani, farizej, Janez Zarabatel, pismouk, Rafael Robani, pismouk, Caper, pismouk.“ — V sodbi je bilo tudi določeno, da se mora Jezusa skozi vrata Sarena k smrti peljati. Vsako od 12 izraelskih plemen je dobilo to sodbo, vsekano na posebni kameniti plošči. Ali doslej niso nobene teh plošč razvzen one v kapelici mesta Caserta našli.

Bogastvo Evrope. Skupno bogastvo Evrope na premičnem premoženju znaša okoli 940 milijardov (1 milijarda je 1000 milijonov) markov. Glede svojega bogastva stojijo posamezne dežele v sledeči vrsti: Anglia 236, Francoska 197½, Nemčija 160½, Rusija 128, Avstrija 80, Italija 64, Belgija 20 in Holandska 17½ milijardov mark. Na vsacega posameznega prebivalca teh posameznih držav bi glasom tega računa padlo: Anglež 5.920 markov, Franco 5.200, Holandec 3.680, Nemec in Belgijec 3.120, Avstrijec in Italijan 2000, Rus 1200 markov. Najbogatejši je torej Anglež in najrevnejši Rus.

Angleško! V Londonu so zdaj eno vilo v šestih dneh zgradili. Vila obsega 11 sob in material za zgradbo tehta 250 ton. Naši zidarji delajo pač malo počasneje . . .

Išče se dediče. Oktobra 1909 umrl je v teritoriju Alaska (Severna Amerika) neki Johan Spreitzer, rojen na Avstrijskem, brez da bi zapustil kak testament. Zapustil je pa nekaj denarja (145 dolarjev) in vrednostnih predmetov. Sorodniki naj se pri oblasti oglasijo.

Iz Spodnjega-Štajerskega.

Tudi v Ptaju se čuti velikansko gonjo, ki so jo vprizorili v zadnjem času politikujoci duhovniki na Spodnjem Štajerskem proti „Štajercu“ in sploh proti vsemu, kar le količaj po naprednem mišljenju diši. Nam gotovo ni

prijetno, da moramo veliki del svojega lista s kritiko takih „Božjih namestnikov“ polniti. Ali mi odklanjam tudi odgovornost za ta boj . . . Ptujsko mestno duhovščino že davno poznamo in smo jo tudi že opetovano popisali. Dobro vemo, da gladkemu gospodu Pšunderu (alias Pschunder) in njegovim pomagačem vse smrdi, kar je nemškega ali naprednega, čeprav živijo zgolj od nemškega denarja. Vikar Pšunder (alias Pachunder) in kapelan Jager se presneto motita, ako mislita, da ju in ujno politično nastopanje ne opazujemo. Eškrat bodemo pričeli zanimive povestnice objavljati . . . Kdor živi od nemškega denarja, ta naj vsaj ne kaže svojega strupenega sovraštva proti nemštvu. Šele pred kratkim sta Pšunder (alias Pschunder) in vedno na hajdinske krasotice misleči Jager nekega slovenskega kmeta, ki je prosil podporo za prepotrebno gasilno društvo, nagnala; storila sta to in tudi izjavila, da to storita edino zato, ker ima dočiščno društvo nemško komando. Ja zakaj pa ne gresta ta dva črna gospoda na Srbsko kruha služiti? Zakaj pa se tako krčevito držita službe v nemškem Ptaju? . . . To je le en slučaj, ali povedali bi jih lahko še mnogo! Omenili smo pa to danes le prisiljeno, le zaradi tega, ker skuša Jager tudi v ptujski mestni cerkvi politiko vpeljati. Čujemo, da govori kapelan Jager pri svojih pridigah v mestni farni cerkvi mnogo o politiki. Istotako pred šolskimi otrocmi. Kapelan Jager jamra vedno, da „liberalni“ listi vborgo duhovščino napadajo. Seveda misli pri temu na „Štajerco“, čeprav se ne upa raz prižnice tega lista omeniti. Vi, gospod Jager, bolje je, ako o takih stvareh molčite. Mi ne napadamo nikdar poštenih, hravnih, dostojnih in v resnici krščanskih duhovnikov. Obsojamo pa tiste laži-farje, ki zlorabljo cerkev in politične namene. In takim ljudem na ljubo ne bodo molčali . . . Ni res, da napadamo duhovnike. Res pa je, da opisujemo le one možkarje, ki sramotijo svojo duhovniško skupnost. Ljudje, ki so v mladosti kot študentje svoj trebuh v nemškem kruhom polnili, ki pa danes plinjejo na svoje lastne dobrotnike, — ljudje, ki preiskujejo predpasnike šolskih dekle, — ljudje, katerim poje jutrajni petelin slovo, kadar prihajajo od svojih hajdinskih ljubic, — taki ljudje naj pustijo raje politiko v cerkvi in izven cerkve pri miru. Kajti drugače bi znala tudi nam potrebitost počiti. Torej mirna kri, gospodje ptujske „črne inkvizicije“, mirna kri, da nam ne bode resno pesen zapeti . . .

V Leskovcu v Halozah so zadnjič sklepali o napisu za novo ljudsko šolo. Pametni kmetje so rekli, da mora biti napis nemški in slovenski. A proti temu se je uprl z naravnost neverjetno predzrnostjo domači župnik. Možkar je s tem nastopom dokazal, da je on edini politično-narodnjaški hujškač v Leskovcu. Rekel je, da mora biti napis le slovenski, da ne sme obsegati niti nemške besedice itd. itd. Oj ti čedni župnik ti! Šola je bila zgrajena z denarjem, ki so ga farani od nemškega denarnega zavoda dobili. Šola je za vse, brez razlike med Nemci in Slovenci! Nemci so v Leskovcu v Halozah največji davkopalci. Fajmošter se torej presneto hudo moti, ako misli, da ima on in edino on besedo. Vsaka stvar ima svoje meje in tudi župnik v Leskovcu naj premisli, da on ne bode komandiral. Šolo je ljudstvo zgradilo, ki plačuje davke, ne pa fajmošter, ki ne plačuje niti vinjarja davka. G. župnik, svetujemo Vam za danes prav prijazno in ljubezljivo: opustite politično delo, drugače se bodejo i pri vas žalostni dogodki zgodili. Prihodnjih govorimo naprej . . .

Zmagala v Bohovi. Kakor smo že v zadnji številki poročali, zmagala je naša stranka pri zadnjih občinskih volitvah v Bohovi. Kaplani iz Hoč in njih petolizinci v Bohovi delali so že mesece sem in napenjali vse svoje moči, da bi dobili ta občinski zastop v svoji kremljje. Ali vsa prvaška hujškarja, vso versko zlorabljanje in obrekovanje nasprotnikov ni prav nič pomagalo. Klerikalci so se že naprej svoje „zmage“ veselili; mislili so, da bodejo možje-volilci kar pred vsakim žeganjam hujškačem na trebuh padli. Klerikalci so se baje že kar naprej posle v občinskem zastopu razdelili. Pa vse zastonj! Zmagala je napredna stvar. Pomagali so k temu lepemu uspehu tudi vrli volilci iz Maribora, Tezna, Radvine, Razvanja itd. Tako so bili iz-

voljeni sledeči gospodje: 3. razred: Fr. Roth, Karl Flakus in Fr. Legat (odborniki), Jos. Pleterschek in Fr. Graschitsch (namestniki); 2. razred: Joh. Schuretz, Fr. Gsellmann, Al. Graschitsch (odborniki), S. Stupan in Jak. Graschitz (namestniki); 1. razred: Joh. Sell, Joh. Lebe in Fr. Sternschegg (odborniki), St. Tschutschek in Martin Sagadin (namestniki). — Tako je torej Bohova napredna ostala. Čestitamo iz srca izvoljenim, a čestitamo istotako vrlim volilcem, ki so tako lepo dokazali, da jim velja gospodarsko delo več nego politična hujškarja. Živel!

„Čuki“ v Hočah, katere je naš prijatelj kapelan Baznik s tako velikim trudom v življenje poklical, menda že mislijo, da so gospodarji v Hočah. Mi nimamo prav nič proti temu, ako se kaplana spenjata po telovadnem orodju, pa naj tudi črne kute kot turške „fane“ po zraku frčijo. Ali preteklo nedeljo so eksorcirali „Čuki“ pod komando obeh kaplanov na — cerkvenem dvoru. Ta prostor je obdan od zida, da se ga ne more od zunaj onečastiti. Gorje tistemu, ki bi hotel le enkrat okoli cerkve špacirati! Ako pa „Čuki“ svoje kozolce okoli cerkve delajo, se naši vse časti vredni „duhovniki“ le prijetno smehljajo. Še sodček piva naj nastavijo ob cerkvi, pa par „Marijinih“ devic si naj naročijo v večjo zabavo . . . Po našem mnenju je to sramotenje Bogu posvečenega kraja, katero si enkrat za vselej izprosimo! Farani so vsled tega tudi vložili pritožbo na glavni župni urad. Upamo, da bode v interesu vere ta pritožba imela zaželeni uspeh. „Čuki“ naj se na Pohorju na glave postavlajo, naš cerkveni prostor pa ni za predpustne šale zapeljane mladine!

Dr. Verstovšku, temu najbolj antipatičnemu prvaškemu hujškaču, ki zna tako grdo lagati, da se tudi najzagrizenejši narodnjak nad njim zgraža, priredili so Mariborčani zadnjič enkrat prav neprjetno „mačjo godbo.“ Zbral se je namreč pred vilo dr. Verstovška okroglo 200 oseb, katera množica je še vedno naraščala, in ti so pričeli živilgati, ropotati, vptiti. Od vseh strani so se čuli ogorčeni klici: „fej Verstovšek“, „abzug Verstovšek“ in še drugi ne posebno laškavi priimki. Mariborčane zlasti to jezi, da se upa dr. Verstovšek tako nesramno hujškati in lagati, ko je vendar c. k. profesor, plačan od denarja davkopalcevcev in uslužben na nemški gimnaziji. Vemo sicer, da se s tako „mačjo godbo“ ničesar ne doseže in tudi demonstranti so gotovo le svoje zaničevanje Verstovšku pokazati hoteli. Ali to zaničevanje si je ta politični kameleon v polni meri zasluzil, zlasti kadar je postal eden najfanatičnejših vodij v brezvestni, zločinski obstrukciji v štajerskem željnem zboru.

V občini okolica Celja še vedno nimajo župana. Liberalci in klerikalci so se tako hudo zlasali in po svojih listih opsovali, da ni nič več o nekdani spravi“ in v „slogi“ opaziti. Zadnjič izvoljeni g. Sušnik je takoj odstopil in noče biti župan. V kratkem se vrši zopetna volitev župana. Dr. Benkovič se grozovito trudi, da bi enega svojih pokornikov na županski stolec spravil. Bodemo videli. Skrajni čas je, da se politični prepiri posameznih zagržencev ponehajo in da prične občinski zastop na ureditve tako hudo zanemarjenega občinskega gospodarstva delati!

Treba pomisliti! Pri zadnjem ljudskem štetju bilo je na Štajerskem okroglo 11.500 protestantov. To je bilo lansko leto. Zdaj pa je protestantov že nad 23.200. Število se je torej več kot podvojilo. V preteklem letu prestopilo je iz katoliške v protestantsko vero sledeče število oseb (omenimo le spodnještajerske kraje): Radgona 2, Maribor 63, Marencberg 4, Ptuj 23, Celje 19 . . . To so številke, ki dajo precej misliti. Mi gotovo nismo tisti, ki bi govorili protestantizmu besedo, kajti naši čitatelji so z nami vred katoličani. Ali gotovo je, da so duhovniki sami krivi, ako imamo tudi na Štajerskem vedno več protestantov. Marsikdo stopi iz katoliške cerkve samo zaradi tega, ker mu slabí vzgledi gotovih katoliških duhovnikov ne dopadajo. Največ škode katoliški cerkvi napravijo pač tisti katoliški duhovniki, ki se s politiko pečajo. In pri nas stopi največ ljudi iz zgolj političnih vzrokov iz katoliške cerkve. To je dejstvo, ki se ne da zakriti in na katerega bi morala tudi

slavna cerkvena oblast malo natančneje misliti. Drugače bi se znala res uresničiti stara kmetska beseda: Vera s farji gor, vera s farji dol . . .

Rudarsko gibanje v Trbovljah. Kakor smo že poročali, stavili so trboveljski rudarji plačilne zahteve. Družba jim je dovolila 5%no žvišanje plača. Rudarji so se izjavili s tem za sedaj zadovoljni. V nedeljo se vrši baje shod, na katerem se bode o tej zadevi sklepalno. Z ozirom na konec štrajkov na Angležkem in Češkem tudi v Trbovljah ni pričakovati boja.

Čaščenje. Občina Spodnje Hoče imenovala je graščaka g. dra. Karla Tausch za častnega občana. Čestitamo!

Darila. Celjska mestna šparkasa dovolila je iz čistega dobička l. 1911 v dobrodelne in splošno koristne namene skupno sveto 20.021 kron.

Preložitev uradnega dneva v Ormožu. Uradni dan v Ormožu, ki je bil določen na sredo, 10. dne aprila t. l. se ni vršil. Vršil se pa bode v sredo, 17. aprila t. l.

V Bukovcih pri Ptiju priredi prostovoljno gasilno društvo dnè 14. aprila v prostorih gostilne g. Franc Strelec veselico z raznimi igrami. Začetek ob 3. uri. Svirala bo društvena godba. Vstopnina za osebo 20 vin.; člani prosti. Čisti dobiček se porabi v društvene namene.

Obstreljen. Fanta Podgoršek in Miklavc delala sta nemir pred hišo posestnika Mandelc v šoštanjski okolici. Kèr ni bilo divjanja konec, je domaèi sin na rogovileža ustrelil. Podgoršek je bil pri temu težko ranjen.

Krvavi čin. V Hrastniku je infanterist Janez Alič, ki se je tam na dopustu nahajjal, siloma udrl v stanovanje svoje prejšnje ljubice Angele Mohor. Ta nihotela z njim več občevati, vkljub temu, da sta imela že nezakonskega otroka. Alič je Angelo z bajonetom 17 krat sunil in smrtno varno ranil. Istotako je sunil svojega 15 mesečnega otroka. Divjaka so zaprli.

Grozna posledica pijanosti. Krojač Franc Stabe popival je v Kračemovi krčmi v Rečji pri Konjicah. Končno se je tako opijanil, da ni mogel več domu. Krčmar ga je položil vsled tega na peè v gostilniški sobi. K nesreèi so nanj pozabili in so v peèi ponoèi zakurili. Pijani krojač je to šele opazil, ko je imel že grozne opeklne po celém truplu. Opeèen je tako hudo, da ni nobenega upanja, da bi se ga pri življjenju obdržalo. Proti krčmarju se je vložilo sodnisko naznano.

Kolo ukradel je v Mariboru natakar Reischl. Policija ga je takoj vjela in dala pod kljuè.

Vlomilci. Na štajersko-hrvatski meji se v zadnjem času zopet vlomi množijo. Vlomilci so tako predzrni; ako se jih zasaèi, grozijo z revolverji. Tako so v sv. Hemni pokraðli obleke za 150 K, na Tinskem pa 300 K denarja.

Smrtna nesreèa. Na cesti iz Laškega v Celje skočil je hlapec Martin Klanjšek iz voza. Ali k nesreèi je padel in prišel pod kolesa. Dobil je tako težke poškodbe, da je v bolnišnici umrl.

Povozil je Feliks Trobentar iz Tresternice v Mariboru, ko se je na biciklu neprevidivo hitro vozil, 9 letno Lizabeto Dobernik, ki je bila moèno poškodovana.

Napad. V Lembergu pri Celju napadli so fantje delavca Franca Mlakar in ga z nožmi in poleni težko ranili. Glavni napadalec je bil Janez Klin.

Kamenje na progo zvalili so neznani zlikovci med postajo Mestinj ter Rogatec. K sreèi se je to zloèinstvo pravcoèno opazilo, drugače bi se lahko velika železniška nesreèa zdodila.

Obesil se je v sv. Urbancu krovec Jos. Beziak v svoji kleti. Vzrok samomora ni znani.

Trdrovratni samomorilec. V Slov. Bistrici se je vlegel neki Karl Wutte na progo, da bi ga vlak povozil. Železnièarji so moža proè potegnili. Ali branil se je kakor blazen z dvema nožoma.

Neverjetna surovost. V Rogaški Slatini prišel je hlapec Alojz Zavašek pijan v hlev svojega gospodarja. Pokazal je laèemu konju mrvo in ko je konj hotel žreti, potegnil mu je hlapec jezik iz žrela in je konja hudo v jezik ugriznil. Suroveža so naznaniili sodniji.

Ogenj. Pogorela je hiša in hlev posestnika Mastnaka v Račici pri Zidanemmostu. Obenem je zgorela vsa krma, orodje, pohištvo itd. Škode je za veè kot 4000 K, a posestnik je le na 2000 K zavarovan.

Nesreèno streljanje v Velikonoèi je letos vendar nekaj bolj ponehalo. Vedno pisarenje "Stajerca" in drugih naprednih listov je v tem oziru gotovo mnogo koristilo. Stroge oblastne doloèbe pa tudi. Seveda, popolnoma še vedno to streljanje ni ponehalo in tudi ne bo, dokler ne bodojo duhovniki raz priènice temu poèenjanju odloèni konec napravili . . . Hvala Bogu pa se je letos tudi manj nesreè vsled streljanja zgodilo. Dosej se poroèa le o sledenih sluèajih:

— V sv. Rupretu pri Celju dobil je 20 letni koèarjev sin Jožef Resetz pri streljanju iz možnarja na levi roki teške poškodbe. — V Wildonu streljal je 22 letni Franc Krisper iz neke stare puške; raztrgalo mu je levo stran obraza, tako da je tudi oko izgubljen. — Pri Slov. Bistrici odtrgalo je 9 letnemu Jožefu Črepinku iz Peèke dva prsta leve roke; 19 letni Franc Richter pa si je prestrelil roko.

Nogo zlomil si je v Mariboru kovaè Jakob Beleskoviè.

Ukradel je delavec Peter Mikš v Studenicah pri Mariboru posestniku Joh. Majeritsch 80 K. Ko se je hotel tat ravno v gostilni pokrepati, so ga policijski arietirali.

Surovež. V prazniški pijanosti je v Celju hlapec Stefan Pajk ženo in otroka tako hudo pretepal, da so ga morali zapreti.

Ogenj. Pogorelo je na Hajdini pri Ptiju gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Arnuš, istotako hiša, hlevi, drvarnice in remiza za vozove, vsa krma in pohištvo. Škoda je velika, posestnik pa je le za 1300 K zavarovan.

Vlomi: V radgonskem okraju nastopa zopet dobro organizirana tatinska banda. Šele pred kratkim se je poroèalo o velikih tatinalih perutnine. V Velikonoèi pa so tatovi pri Halbenrainu pri posestniku Rollu vlomili in ukradli meso ter mast od 12 svinj. Ukradene stvari so z vozom odpeljali. Istotako so vlomili in kradli okajeno meso pri tamošnjemu posestniku Falti.

Požar. V delavnici urarja Ilger v Mariboru je prièelo goreti. Pomoènik Kral je dobil na obeh rokah hude opeklne. Gasilci so ogenj, ki je za 2000 K škode napravil, kmalu zadušili.

Tretji dezertiral je iz Maribora kanonir Franc Lamprecht. Šele pred kratkim je enoletni zapor prestal.

Požar. V Zavrèu vpepelil je ogenj gospodarska poslopja krèmarja Murkovièa. Pogorela bi tudi hiša, ko bi se ne omejilo ogenj s pomokojo vinske pumpe g. poistarja Felfer.

Zgoreli otrok. 2½ letna Marija Potrata v Čeëah pri Trbovljah se je igrala z užigalicami. Vnla se ji je obleka in otrok je dobil tako hude opeklne, da bržkone ne bode veè ozdravil.

Gozdni požar. Pogorelo je 3 orale mladega gozda posestnika Kragolnik pri Celju. Ogenj je zanesil posestnikov sin, ki se je igral z užigalicami. Gasilci in vojaki iz Celja so razširjenje ognja preprečili.

Prehuda ljubezen. Delavec Juri Zeler pri Planini je s tovarisci napadel hišo posestnice Benc, katere hceko je Zeler brezuspèno ljubil. Divjaki so metali polena in kamenje v hišo in so grozili domaèim, ki so konèno v noèi moralni zbežati. Zelerju so orožniki zaprli.

Četrta Božja zapoved. Sodniji naznaniilo se je v Kotu pri Konjicah posestnika Jožefa Glogavnik, kjer je na neèloveški naèin svoje stare stariše muèil in pretepel.

Moèna klofuta. V zadnji številki smo poroèali, da je dal g. Pauscher v Konjicah nekemu dekletu tako hudo klofuto, da ji je mrena poèila. Čujemo, da je ta vest popolnoma neresnièna in jo vsled tega lojalno preklicujemo.

Lepa hcerka je Marija Plik pri Laškem. Pretepla je z lopato svojo 74 letno mati, kjer ji je ta njeno nepoøteno življeno oèitala. Mati je hudo ranjena, brezvestno hcerko pa so naznaniili sodniji.

Trpinèenje živali. Posestnik Moènik iz Ostrožne pustil je par volov, ki so vsled utrujenosti na cesti obležala, ednostavno ležati, sam pa je šel s svojim sinom v gostilno. Cestari Završnik ga je zaradi tega prijel, a Moènik je cestarja še opsoval. Imel se bode zaradi trpinèenje živali pred sodnijo zagovarjati.

Pazite na deco! Pri Sevnici utonila je 14 letna hcerka vžitkarice Kranje. Dvigala je drva in vode. Mrtvu so potegnili iz vode.

Surovost. Poštni sluga Franc Senica v Sv.

Jaru j. ž. vrgel je v jezi delavca Martina Fendrich tako hudo ob tla, da je ta ves krvav in nezavesten obležal. Suroveža so sodniji naznaniili.

Grdo maèevanje. Ko je šel zadnji naduèitelj Trobiš s svojim sinom proti Kozjem, napadla sta ga na cesti rudarja brata Janez in Franc Sikošek. Rudarja sta bila na naduèitelja že od časa jezna, ko sta pred leti k njim v šolo hodila. Pretepla sta naduèitelja in sina hudo in sta ju tudi s kamenjem težko ranila. Napadalca sta bila sodniji izroèena. Take so razmere v kozjanskem okraju, kjer klerikalci najbolj proti šoli hujskajo.

Smrtna nesreèa. Velika nesreèa je zadeila krojaèkega mojstra g. Glavnika v Ptiju. Njegov 30 letni edini sin, ki se je peljal od velikonoènega dopusta, padel je na postaji Puntigam pod kolesa železnièkega vlaka in je na pridobljenih ranah umrl. Težko prizadetim starišem naše iskreno, prisrèno sožalje!

Iz Koroškega.

Državnozborska volitev v okraju Beljak.

Skupni napredni kandidat je deželní poslanec mesta Beljak

profesor dr. Hans Angerer.

Delujte z vsemi moèmi na izvolitvi tega vrlega zastopnika ljudskih pravic! Dr. Angerer je sin koroškega kmeta, ki je imel vedno vroèe srce za ljudstvo. Treba je, da vsakdo deluje in vsakdo voli, kajti gre se za vsak glas.

Vsi na delo!

Škandal v Selah.

Sedem tednov je trajal od prvaènih hujskauje vprièorjeni šolski štrajk. Zdaj šele je drugaè tako bitra šolska oblast nastopila. A mesto da bi krive za uèesa pred sodnijo potegnila, kaznovala je oblast uèitelje. Uèitelj g. Millonig se je iz Sel prestavilo, proti naduèitelju g. Ottowitz pa se je prizelo disciplinarno preiskavo. To je tako neèuvanovo poèenjanje, da mora èlovek res vprašati: ali je sploh še kaj pravice na svetu ali ne . . . Zakaj se je uèitelja Millonig prestavilo? Iz naravnost smešnih in nepostavnih vzrokov! Ko je nameè Millonig svojo službo nastopil, podal se je šolevoda Ottowitz z njim k naèeluiku krajevna šolskega sveta fajmoštru Lenassi in je Milloniga tam nemško predstavljal. Fajmošter Lenassi vprašal je Milloniga slovensko, kdaj je došel, a ta mu je nemško odgovoril: gestera abends. Vsled tega je fajmošter uèitelju hrbet pokazal in ni nobene besedice veè govoril. S šolevodo Ottowitzom obèuje fajmošter nemško, z okrajnim šolskim svetom pa èolveško, o èemur pa Millonig kot novo došel ni nièesar vedel. Sploh pa ni nobena tajnost, da je bil fajmošter Lenassi enkrat nemško nacionalen. Vsled tega je Millonig paè misil, da nemški odgovor tega duhovnika ne more žaliti. Kdo je ta fajmošter Lenassi? »Allgem. Bauern-Zeit« piše o njem sledèe: Treba bode iz slavne preteklosti fajmoštra Lenassi par spominov javnosti naznani. Pradedje tega političnega duhovnika so priomali iz dežele polente. Kot srednjošolec in tudi poène nosil je jako rad èrno-rdeèe-zlate barve. Radi so ga ineli kot mladenica, kajti pel je kakor Caruso, igral in muziciral ter se zabaval. Vsled debelosti je sedaj seveda njegov glas trpel. Črne kute ni maral, kakor marsikdo, ki jo zdaj navdušeno nosi. Po maturi šel je Lenassi k železnicu. Ali tam ni dolgo ostal in oblast bi prav lahko iz aktov izvedla, zakaj ni ostal. Ko je brez službe okoli vzdihoval, sprejela ga je iz èloveko-ljubja nemška tovarna v Bistrici v Rožu v službo. Se takrat nosil je Lenassi ponosno nemško verižico, pel v nemškem društvu nemško pesen in delal dobre ter slave šale. Spominjam se iz onih časov še nekega sluèaja: Pozno veèer šel je Lenassi domu proti cerkvji, v kateri je bila njegova mati meñnarica. In rekel je: »Gute Nacht, jetzt gehe ich die Heiligen schneußen!« (»Lahko noè, zdaj grem svetnike vsekiniti!«) Tako je govoril in se norèeval Lenassi svoj čas iz verskih zadev. Zdaj pa je »duhovnik«, in obenem panslavistièni hujškaè! Tak èlovek hoče biti oznanjevalec evangelijskih tistih svetnikov, katere je še pred par leti zasramoval! Tak èlovek, ki je že vse mogoèe na svetu poskusil in ki je svojo nemško-nacionalno »preprièanje« ravno tako lahko spletel kakor svojo uniformo kot uradnik, — tak èlovek hujškaè proti poètem uèiteljem, ki primaèajo v zapuščeni gorski vasi med ljudstvo znanje, vzojo in izobrazbo! In tak duhovnièki hujškaè, ki ni vreden èrne oblike, katero nosi, ima celo pri mlaðni oblasti toliko zaslombe . . . Svoj čas je bilo to seveda drugaè! Ko so bili baron Mac Nevin predsednik okrajnega šolskega sveta in Goban in Peter Pal a deželné šolska nadzornika, se je Grafenauer za njegove lažljive napade na šolo in uèiteljstvo v deželnem zboru ojstro in stvarno zavnilo. Baron Mac Nevin je napravil hujškaè v Selah, ko uèiteljem celo jesti niso hoteli veè dati, kmalu ponižne. Vzel jim je

koncesije in zaprl gostilne. To je pomagalo! Danes pa se menda nikdo ne upa, enem trebušastem popu na prste stopiti! — Millonig se m. dr. tudi očita, da je neko šolsko spričevalo sicer slovensko, a na nemški tiskovini izpolnil. Grozni greh, kajti po menju srbofinskih hujškačev je menda nemški jezik na Avstrijskem že prepovedan... Najhujši -greh- učitelja Milloniga pa je, da je v šoli za red skrbel in od Lenassija nahujškan deci pojasnil, da je v šoli v posvetnih predmetih učitelj gospodar, ne pa kakrški alkoholični far... Res, kar se v Selah godi, je nebovijoči škandal! Starši kimajo z glavo, otroci nimajo več spôšťovanja do šole, sovraštvo hiti liki strupeni kugi od hiše do hiše. In kdo je vsega tega kriv? Duhovniški hujškači, ki v čnu svojega srca sovražijo ljudsko izobrazbo, ki bi imel kmeta najraje vedno bolj neumnega, kjer bi ga potem še lažje izkorističali! Slučaj v Selah bode imel žalostne posledice...

Črna (Schwarzenbach). * Piše se nam: Dne 31. marca so sklicali naši črnih shod k Dronigui. Imel bi priti govornik iz Celovca. Shod je bil naznanjen ob 12. uri opoldne. Otvoril se je pa še le ob 1. uri popoldne. To pa zato, ker ob 12. še ni bilo nobenega poslušalca. In potem se jih je nabralo kakšnih 35 do 40. Naš brihtni Makso Osojnik je otvoril shod in se je kar sam izvilib za predsednika. Potem je dal besedo gospodu kaplanu, kajti drugega govornika ni bilo, ker se jim je tisti „peštelani“ celovški govornik skujal in ni hotel priti. Menda si je mislil: kaj bom hodil govorit praznim stenam! Gospod kaplan je naglašal, da si morajo sami vzgojiti govornike, da jih ne bo treba vsakokrat „pešteleti“. Rekel je med drugim tudi, da njihova stranka nima nobenega cilja na tem svetu, ampak še le na onem svetu. Druge nesreče ni bilo na tem shodu. Mislimo, da so se gospod kaplan lahko prepričali na tem shodu, da se krščansko-socialnega društva ladja potaplja, da beži vse iz nje... Pa „Heil!“ Eden, ki je tudi zbežal iz vaše ladje!

Vrba (Velden). Piše se nam z dne 4. aprila: Giftna kača p. d. „Š-Mir“ z našim občinskim zastopom nikdar ni zadovoljna. Skoraj v vsaki številki hoče dopisun tega lažnjivega lista, katerega smo že opetovano v tem listu lažnika imenovali, delavnice Vrbljane smešiti in njih čast v blato vleči. V zadnji številki svetuje ta cunja našemu županu, da naj ta z sedanjim občinskim zastopom kmalu red napravi. Duhovniški lump in „Š-Mirov“ dopisun pa se jako moti, ako misli, da bode naš napredni župan v farški rog trobil. Ta črnih bi imel najraje sledče osebe v občinskem predstojništvu: Joh. Herzele (vulgo Gorindolole) kot župan; ta možakar namreč niti brati niti pisati ne zna; poleg tega ima še neko drugo napako, v kateri bodoemo enkrat tudi kaj povedali. Nadalje kot občinske svetovalce: J. Stolz, ki je bil že dvakrat v norišnici in je stal pod kuratelo, in Marko Šuster, ki toliko moli, da se mu bode menda tudi zmešalo. Zdaj bi imel črnih seveda šele 3 in ostalih devet bi si moral zopet iz vrst naprednjakov izbrati. Treba je še omeniti, da gre žena bodočega župana Herzele 2 do 3 krat na teden k spovedi in sicer dopoldne k enem fajmoštru, popoldne k enem kaplanu in zvečer k enem provizorju, ki je tukaj kako dobro znan. Črnih si bo včasih paš mislil: Ja, ja, ti šmentana smola! Škoda, da ni več naših mož v Vrbi, kateri so že za nebesa pripravljeni!...

Menihi — neobvezni! Kakor znano, je pri velikem klerikalnem polomu na Koroškem tudi opat samostana Tanzenberg za večjo svoto denarja jamstvo prevzel. Ko se je polom zgodil in so od poštenjaškega opata denar zahtevali, je ta nakrat rekel, da kot menih sploh ne more imeti nobenega premoženja in tudi ne more za ničesar dober stati. Vršile so se tožbe, a tudi najvišje sodišče se je postavilo na to stališče ter je opata oprostilo. Seveda, v očeh vseh poštenih ljudi je možak vključil temu obsojen, kajti njegovo počenjanje je bilo v tem slučaju naravnost sleparško. Za naprej pa bode vsakdo vedel, da se menihom in nunam ne sme niti počenega groša posoditi, da njih beseda ne velja prav nič in da so toliko vredni kot drugi — berca!

Znorela je na cesti v Celovcu vpokojena delavka Ana Modrič. Nesrečnico so odpeljali v bolnišnico.

Ukradel je neznani tat fantu Alojzu Zwischenberger v Celovcu kolo.

Stepli so se v Celovcu buzarji in cesarski streli. Več infanteristov je bilo ranjenih.

V zaporu zmešalo se je v Celovcu dimnkarju Francu Tellianu.

V tujini umorjen. Daleč od koroške domovine, v Argentiniji (južna Amerika) bil je Jos. Karner iz Celovca umorjen.

Blazni divjak. Hlapec Franc Jaučki pri Lückenbaura v občini Oberleidenberg je znored. Zapustil je delo in se pričel okoli potepati. Pri Zolleru v Forstu je razbil več kot 100 šip pri oknih in vratih. Končno so nesrečneža premagali in v norišnico odpeljali.

Požig. V Millstattu so zaprli delavca L. Höber. Dolžijo ga, da je v Niederzellachu gospodarsko poslopje posestnika Pacher začgal.

Rop. V Št. Vidu napadli so štiri fantje zidarja Planzotta, ga pretepli in mu oropali 30 K. denarja. Orožniki so roparje hitro vjeli. Imenujejo se A. Pondelek, F. Podebnik, L. Lisko in Jos. Streicher. Izročili so jih sodniji.

Požar. V Ebersteinu je pričelo goreti poslopje, v katerem se nabajajo tudi sodniški zapori. Gasilci so ognju konec napravili.

Za tripličanski vojake je nabiral neki slespar pri raznih Italijanh. V Glödnitzu je osleparil žagarja Zamolo za 2 K in mu je poleg tega več denarne vrednosti pokradel. Oj ti laški „patrioti“!

Požar. Pogorelo je v sv. Oswaldu pri Ebersteinu gospodarsko poslopje posestnika Wastian z vso krmo in orodjem. Tudi 4 svinje so zgorele. Splošno se govori, da je nekdo nalašč začgal. Skode je za 8000 kron, a posestnik je dobro zavarovan.

Pazite na deco! Otroci železničarja Egger pri Kolbincu so se ob železniški progi igrali. Dveletna Marija je prišla pri temu pod vlak. Dobila je tako hude rane, da je morala umreti.

Zaklad. V Bistrici pri Raiblu našel je neki posestnik v stari omari veliki zaklad starega srebrnega, zlatega in papirnatega denarja za več tisoč kron. Papirnat denar danes seveda nima nobene veljave več, za zlato in srebro bode posestnik pa že lepe svote dobil. Zaklad je bržkone pred desetletji njegova mati skrila in potem nanj pozabila.

Otroška nesreča. Z roko v „gepelj“ mašino prišel je pri posestniku Krallu v vasi Langegg 11 letni deček Pavel Luzinek. Dečku je roko zlomilo.

Tatvina. Neznani tat je vломil pri posestniku Schifferer v Gaisachu in je ukradel okajenega mesa za 100 kron.

Napadel je neznanc včečer v Celovcu neko Pavlino Ogris in ji hotel denar oropati. Slučajno je prišel neki vojak, ki je ženo rešil. Ropar je pobegnil.

Smolo sta imela postopača Turner in Schleicher v Celovcu. V zaporu sta namreč namesto vode lug pilo. Oba so morali v bolnišnico odpeljati.

Žalostne razmere. Zaradi bede si je hotela žena krojača Finka v Beljaku, mati 9 otrok, živiljenje vzeti. Pila je jesihovo kislino. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

V zaporu obesi se je v Celovcu lovec 2. kompanije tamošnega bataljona Jos. Chuculik; bal se je kazni.

Nesreča. Na flisu zadela je na Vrbi delavca Pavla Slotz kap in je padel v vodo, iz katere so mrtvega potegnili.

Po svetu.

Nesreča na vodi. Iz Kaire se poroča, da se je na reki Nil potopil veliki parnik. Utonilo je baje okoli 50 oseb. V mestu vlada veliko razburjenje.

Zaloigra. Graščakova žena Skekely v Szathmarju bila je zaradi neke malenkostne zadeve na tri dni zapora obsojena. To je njenega moža takoj razburilo, da ga je zadela kap in je bil takoj mrtev. V obupu si je prerezal tudi njen sin žile in je umrl. Žena se je hotela obesiti, a ljude so jo še pravočasno rešili.

Blazni čin. Uradnik Freckmann v Hamburgu ustrelil je iz neznanega vzroka na svojo ženo in svoje 3 otroke. Potem je v stanovanju ogenj napravil in končno še sam proti sebi ustrelil. 11 letna hčerka je bila takoj mrtva. Ostala dva otroka in mož pa so smrtnonevarno ranjeni.

Ne ubijaj! Župnik pater Imlauf v Lukowitzu se je v pijanosti skregal z naprednim graščakom Bronhom, ker je bil ta druga na-

prednega mišljena. Končno je udaril župnik graščaka z debelo palico in ga smrtnonevarno ranil. Ljudje, glejte na Boga, ne pa na njegove služabnike!

Velika tativna. V Parizu ukradli so neznani tatovi bivšemu mehikanskemu poslaniku de Mier zlatnine in žlahtnih kamenjev za 350.000 frankov.

Mlada samomorilca. V Petersburgu sta se zastupila 16 letni realec Speranski in istostara šolarka Dostieski. Imela sta ljubavno razmerje, proti katerem so pa starši nastopili.

7 oseb zgorelo je pri nekem koncertu v Hondaina na Francoskem. Petrolejska svetilka je padla iz stropa in se razstrelila. Obleke ženske so pričele goreti. 20 oseb je hudo ranjenih, 7 pa jih je takoj umrlo.

Četotorilec. V Parizu ustrelil je sin profesorja Pilleta v prepiru svojega lastnega očeta.

SUKNA in modno blago za gospode in gospod priporoča izvozna hisa 140
Prokop Skorkovsky in sin
v Humpelen na českem.
Vzorec na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

EFFIRE

Književnost in umetnost.

Časniški katalog. Izvrstno sredstvo za orientiranje na polju časniške reklame je časniški katalog, ki je ravnakar v lastni založbi anonsne ekspedicije J. Rafael, Dunaj, I., Graben 28, izšel. Nova izdaja tega, kako pričeljbenega kataloga se reprezentira v jaks fini izpeljavi. Dosedanji format postal je bolj ročene. Katalog bode vseid teh lastnosti, zvanih z drugimi že znamenimi, kako rabna knjiga za intereso. Firma J. Rafael razpoljuje katalog interesentom zaston. Istočato naj interesenti zahtevajo stroškovni proračun zaston. Tudi daje firma vsa v to stroko spadajoča pojasnila razpoljivo.

Zakaj pešajo tu in tam novi vinogradi?

Če se poizveduje po vzrokih semterje vidnega pešanja novih vinogradov, tedaj se zasledijo vedno napake, ki so se napravile bodisi pri obnavljanju ali ki se še vrše pri oskrbi trtnih nasadov. To pesanje torej ne priča, da bi ameriška trta morda ne bila dovolj trpežna, oziroma odporna in amerikaniziranje neuspešno, kakor nekateri mislijo, temveč, vzrok temu pesjanju je dejstvo, da se niso pri napravi novih nasadov in pri njih poznejši oskrbi vedno vpoštevali tisti pogoj, ki so potrebni za dober uspeh obnavljanja s pomočjo ameriških trt.

Že pripravljanje zemljišč za nov nasad je bilo marsikje pomanjkljivo. Ameriške trte, katere rabimo, imajo sploh, torej tudi če so cepljene, močneje se razvijajočo koreninje in vsled tega tudi bujnejšo rast, kakor evropske trte sama za se. Iz tega sledi, da ne zadostuje ceplenkam tista množina hrane, s katero se je zadovoljila preje domača trta in ker silijo korenine ameriških podlag v širše in globokejše plasti za živežem, je potrebo zemljo, kjer menimo saditi, primerno globoko rigolati, zrahljati. V plitvo rigolanih zemljah je koreninje v par letih, ko pride na trda tla, zadržano v razvoju in v takih zemljah, posebno če so navrh še suhotne, kamenite, trpeči kaj rade po suši; vse to pa ovira rast, slabosti rodovitnosti in lahko povrzoča sčasoma pesjanje.

Nadalje je važno in zelo priporočljivo pri rigoljanju skrbno pobirati, pokončavati ogreče (črve), kateri so mnogokrat, zlasti v lahkih, peščenih zemljah vzrok, da ni mogoče spraviti novega nasada v enakomerni rast, kajti posamezne, objedene trte vsahejno prej ali slej in jih treba vedno nadomeščati.

Pesjanje novih nasadov pa je lahko tudi posledica nepravilne izbere ameriških podlag. Posamezne ameriške vrste uspevajo dobro in trajno le tam, kjer najdejo za svojo rast prikladne razmere. Pride trte ali ona ameriška podlaga v zemljo, ki ji ne prija ali samo deloma; tedaj ne razvija vinska trta tista živiljenjske moći, ki je potrebna za njen sigurni obstanek ter njeno rodovitnost in lahko povrzoča sčasoma pesjanje.

Pri izberi ameriških podlag torej ne zadostuje samo se ozirati na njihovo odpornost proti trtni uši, ampak tudi na svojstva zemlje, v katero mislimo trte saditi, kajti še tako proti trtni uši odporna ameriška podlaga ne uspeva, ako pride v zemljo, ki ji ne ugaja; nasprotno pa lahko opazujemo, da tudi proti trtni uši manj odporne vrste (kot npr. *Solonis*) rastejo prav povoljno, če pridejo v zemljo, kakoršno zahtevajo.

V tej temeljni točki obnavljanja vinogradov, pa se je svoj čas storilo mnogo napak, dasi nerhoté, kajti saditi se je pa čečestokrat moralno, kar je bilo sploh mogoče dobiti; še več pa se je sadilo slabih vrst pod dobrim imenom. Posledice se kažejo sedaj po letih in tembolj, kjer je razen tega še opažati pomanjkljivost v gnajanju in rednem vsakoletnem obdelovanju ter v obrambi proti raznim boleznim ali kjer se še celo pridružijo vremenske ujme.

V koliki meri je posamezni ameriški podlagam prikladna ta ali ona zemlja, je odvisno od njenih (fizičnih) svojstev od njene sestave (v kemičnem oziru) pa tudi od njene lega. Vpoštevati je torej pri izberi ameriških vrst, oziroma podlag, ali je zemlja vezna (težka) ali rahla, vlažna ali suhotna, če je manj ali bolj rodnata, kakšno ima lego, barvo i. t. d.